

## Cwblhau Asesiad Risg

Mae asesiad risg yn ffordd ddefnyddiol o feddwl trwy'r risgiau a phroblemau posibl a all ddigwydd mewn unrhyw weithgaredd. Mae'n eich helpu i ddod o hyd i atebion, yn dangos eich bod wedi cynllunio'n ofalus ac yn eich helpu i gymryd y camau rhesymol angenrheidiol i gadw pawb yn ddiogel. Mae hefyd yn gallu diogelu enw da'r sefydliad. Mae'n ffordd dda o rannu gwybodaeth bwysig gydag aelodau eraill y tîm i sicrhau bod pawb yn dilyn arfer gorau posibl i weithredu mewn modd diogel ac atebol.

Defnyddiwch ffurflen asesiad risg fel rhestr wirio i'ch helpu i feddwl trwy risgiau a phroblemau posibl ac i ddarganfod atebion a mesuriadau rheoli priodol. Isod ceir enghraifft o ffurflen asesiad risg syml. (Fel y dangosir yn y Llawlyfr Diogelu Grwpiau Bregus - Ffurflen 10). Mae'r canllaw cam wrth gam isod yn seiliedig ar y ffurflen honno. Mae yna nifer o ffurflenni asesiad risg gwahanol y gallech eu defnyddio. Cysylltwch â swyddfa'r Panel os hoffech gyngor neu am fformatau arall.

### Canllaw cam wrth gam

#### **Cam 1 Disgrifiwch y gweithgaredd, digwyddiad neu leoliad sy'n cael ei asesu.**

Cofiwch fod asesiad risg am fwy nag adeiladau yn unig. Ydych chi wedi gwneud asesiad risg ar gyfer gweithgareddau fel Clwb Cinio ar gyfer oedolion bregus neu wibdaith Clwb Plant neu Glwb Gwaith Cartref? Mae'r asesiad risg yn ffordd dda i feddwl yn ofalus am ddiogelwch eich gweithgareddau.

#### **Cam 2 Beth yw'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgaredd neu leoliad?**

'Risg' yw'r siawns, uchel neu isel, y caiff rhywun ei niweidio gan ryw fath o ddigwyddiad, gweithgaredd neu berygl. Meddyliwch am weithgareddau sy'n digwydd ar eich safle (e.e. Clwb Ieuencid, Grŵp Mam a Phlentyn). Cofiwch efallai ni fydd y risg yr un peth i bob grŵp.

'Peryglon' yw unrhyw beth all achosi niwed (e.e. llithro / baglu, ceblau, lloriau). Edrychwch arnynt wrth gerdded o gwmpas yr adeilad ac edrych am beryglon a allai achosi niwed difrifol neu effeithio ar nifer o bobl.

O edrych ar y gweithgareddau yn **Cam 1** uchod, enghreifftiau o risg bosibl yw: oedolyn bregus yn cael adwaith alergaidd i fwyd neu ddiod yn ystod y Clwb Cinio neu blentyn yn mynd ar goll yn ystod y wibdaith neu blentyn yn cael mynediad at ddeunydd amhriodol ar-lein yn ystod Clwb Gwaith Cartref.

#### **Cam 3 - Gwerthuswch y risg a phenderfynu a yw'n risg isel, ganolig neu uchel**

Pa mor debygol yw pob perygl a nodwyd o achosi niwed? Pa mor ddifrifol fyddai'r canlyniadau? Gallwch ddefnyddio'r matrices isod i helpu gyda'ch asesiad:

a) Asesu tebygolrwydd o'r broblem neu risg yn digwydd fel a ganlyn

1 = Annhebygol, 2 = Posib, 3 = Tebygol, 4 = Tebygol iawn, 5 = Pendant

b) Aseswch y difrifoldeb y canlyniadau fel a ganlyn 1 = Bychan iawn (e.e. crafiadau, anghyffyrddus), 2 = Bychan (clwyfai bychain, briwo), 3 = Drwg (torri asgwrn), 4 = Sylweddol, (5 = Angheuol).

Nawr lluoswch y 'tebygolrwydd' y bydd y risg yn digwydd gyda 'difrifoldeb y canlyniad' a nodwch eich cyfanswm. Mae cyfanswm o 1-4 yn risg isel, 5-7 yn gymedrol ac 8+ risg uchel Mae hyn yn ein helpu i fesur y risg ac yn blaenoriaethu'r camau sydd angen eu cymryd

## Cam 4 – Risg i Bwy?

Plant, Oedolion Bregus, aelodau o Staff, aelodau o'r Cyhoedd ac ati

## Cam 5 - Nodwch y camau a ddefnyddir i reoli risg

Gallai mesurau rheoli gynnwys pethau fel sicrhau digon o staff wedi'u hyfforddi i oruchwylio plant, sicrhau bod rhywun wedi'u hyfforddi mewn cymorth cyntaf. Gallai fod sicrhau bod ffurflen ganiatâd wedi ei gwblhau ar gyfer pob plentyn yn y Clwb sy'n rhoi caniatâd meddygol a ffotograffiaeth neu gallai fod yn rhywbeth syml iawn fel yn tapio cebl rhydd i lawr.

Yn ôl at yr enghreifftiau. Sut y gallech chi leihau'r risg o'r pethau a nodwyd yn **Cam 1** ddigwydd?

- a) *Aelodau'r Clwb Cinio - gallai mesur rheoli fod i ddefnyddio ffurflen syml i ofyn a oes ganddynt unrhyw alergeddau fel y gallwch osgoi unrhyw beth a fyddai'n peri perygl.*
- b) *Gwibdaith y Clwb Plant - sicrhau goruchwyliaeth ddigonol gyda digon o wirfoddolwyr.*
- c) *Y Clwb Gwaith Cartref - sicrhau bod rheolaethau ar fynediad at safleoedd rhyngrwyd a darparu addysg ynglŷn â defnydd o'r rhyngrwyd.*

Nodwch y mesuriadau rheoli a sicrhewch eich bod yn eu rhoi ar waith. Peidiwch â gwneud hyn yn ymarfer ar bapur yn unig. Gwnewch y asesiad risg yn gynllun gweithredu.

## Cam 6 A yw'r mesurau rheoli yn ddigonol?

Oes angen unrhyw fesurau neu gamau pellach i leihau'r risg i lefel dderbyniol neu a oes camau pellach sydd eu hangen i roi'r mesurau ar waith?

NAWR llofnodwch a rhowch ddyddiad ar eich asesiad a'i rannu gyda'r holl bartïon perthnasol

## Cam 7 Adolygu eich asesiad a'i ddiwygio yn ôl yr angen

Mae'n arfer da i adolygu eich asesiad o bryd i'w gilydd (o leiaf yn flynyddol) er mwyn sicrhau ei fod yn parhau yn effeithiol. Nodwch ddyddiad ar gyfer yr adolygiad a chadw ato. Cofiwch, os oes offer newydd neu newid yn y ffordd rydych yn gweithio, bydd angen i chi fynd drwy'r weithdrefn eto - adnabod peryglon, asesu risg a chymryd camau. Ychwanegwch unrhyw ganfyddiadau i'ch cofnod gwreiddiol i sicrhau ei fod yn aros yn gyfoes.

### Cyflogwyr, cyflogeion a gwirfoddolwyr

Pan fo corff/sefydliad – yn cynnwys grŵp elusennol neu wirfoddol – yn cyflogi o leiaf un gweithiwr gyda Chytundeb Cyflogaeth, caiff ei ystyried yn 'gyflogwr' i ddibenion Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gweithle 1974, a'r rheoliadau a wneir yn ei sgil.

Mae gan gyflogwyr ddyletswydd o dan adran 3 Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc 1974 'i sicrhau, cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, nad yw unigolion sy'n ymwneud â'u gwaith, ond na chyflogir ganddynt, yn agored i risg a all beri risg i'w iechyd a diogelwch'.

Yn gyffredinol, golyga hyn bod corff/sefydliad sydd â chyflogeion a gwirfoddolwyr yn meddu ar gyfrifoldeb statudol i beidio niweidio iechyd y gwirfoddolwyr trwy gyfrwng eu gweithgareddau.

Mae'r HSE yn gweithredu trwy'r Deyrnas Gyfunol [www.hse.gov.uk](http://www.hse.gov.uk) I gael rhagor o wybodaeth iechyd a Diogelwch ffoniwch InfoLine: 0845 345 0055 neu ymweld a'u gwefan

# FFURFLEN ASSESIAD RISG

Eglwys / Capel neu Sefydliad .....

1. Gweithgaredd/ yr hyn i'w asesu

2. Y risg sydd ynghlwm wrth y gweithgaredd

3. Risg Uchel Cymedrol neu isel

4. Risg i bwy? Y cyhoedd, plant, oedolion bregus, staff ayb.

5. Y camau a ddefnyddir i reoli'r risg

6. Y camau ychwanegol y mae angen eu gweithredu

7. Dyddiad adolygu'r asesiad .....

Enw ..... Llofnod .....

Dyddiad asesiad .....

Cynghorwn eich bod yn adolygu Asesiad Risg pan fo angen hynny, neu o leiaf bob blwyddyn.